

Malá časť zenových príbehov (koanov) písaných pre vlastné potešenie. V.P.

19.II.2019

Majster rozpovedal príbeh: „Zajac pozoroval pomalú korytnačku a navrhol jej preteky v behu. Korytnačka namietala, že tie preteky nemôže vyhrať; ale keď zajac nástojil, súhlasila, aby mu urobila radosť. Preteky začali a zajac vyštartoval. Bežal čo mu sily stačili a v cieľi udychčaný a upotený dlho a netrpezlivo čakal na korytnačku. Tá sa cestou kochala krajinou, šumom listia v korunách stromov, pestrými motýľmi a šťastná došla do cieľa. Zajac víťazoslávne oznámil svoje presvedčivé víťazstvo a zdôraznil korytnačkyne jej krátke nohy, slabý dych a jej celkovú neschopnosť dokázať nejaký výnimočný čin.“ Majster ukončil príbeh otázkou: „Čo myslíte, kto vyhral?“ Žiaci zborovo odpovedali: „Korytnačka.“ Majster povedal: „Zajac vyhral svoje preteky a korytnačka svoje.“

Za Majstrom prišiel nový žiak a povedal: „Majstre, rozhodol som sa stráviť u teba čas a nechať sa tebou vyučovať.“ Majster sa rozosmial. „Čomu sa smeješ?“ opýtal sa žiak. Majster povedal: „Smejem sa, ako si zdôraznil slovo rozhodol. Naozaj veríš tomu, že si niekedy urobil nejaké rozhodnutie?“ Žiak zneistel: „Áno, neustále sa rozhodujem; ako všetci.“ Majster sa opäť rozosmial a povedal: „Keď plachetnica stojí na vode a čaká na vietor, rozhodla sa čakať, alebo musí čakať? Ľudia často majú pocit, že sa pre niečo rozhodli a napriek veľkej snahe sa nepohnú ani o centimeter a inokedy sú unášaní vetrom, aj keď sa pre to vôbec nerozhodli.“

Žiak sa po chvíli opýtal: „Ale aký to má všetko zmysel, keď o ničom nerozhodujem?“ Majster povedal: „Zmysel života je pochopiť, že nemá žiaden zmysel. Zmysel je iba hra pre myseľ. To, čo mu dáva náplň je láska a keď pochopíš, že zmysel nedáva zmysel. Život je iba zámienka; pre lásku.“

A po chvíli dodal: „Je dobre, že si prišiel. Prvú lekciu máš za sebou.“

18.II.19

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, ako rozoznám sebalásku od narcizmu? Majster povedal: „Jednoducho, ak vidíš krásneho vtáčika sedieť na obločnici a túžiš si ten krásny pocit z neho udržať tým, že ho dáš do klietky, je to narcizmus. Ak mu opätuješ jeho lásku láskavým pohľadom, je to láska. Túžba ukazuje na narcizmus, láska na slobodu.“

Žiak povedal: „A sebaláska? Kde som v tom príbehu ja?“

Majster sa začudoval a povedal: „Žiadna voda = žiaden mesiac. Veď ty si ten vtáčik.“

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, aký je rozdiel medzi sebaláskou a narcizmom? Majster povedal: „Sebaláska je láska najčistejšia, lebo zo svojej pozornosti nevylučuje nikoho a nič, dokonca ani seba. (Lebo milujúcim Boha všetko napomáha na dobré. Bolo a mohlo to byť niekedy inak?) Milujúci ostáva vždy slobodný, čistý, panensky nedotknutý. Na kom alebo na čom spočívne jeho pohľad, to je zaliata láskou. Jeho krok je ľahký, lebo o nič a o nikoho nemá strach, vrátane seba.“

16.II.19

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, prečo ľudia plačú?“ Majster odpovedal príbehom: „Žil raz jeden obrovský človek menom Christopheros. Tam, kde by sa iní utopili, jemu siahala voda iba po pás. Preto sa živil tým, že na pleciah prenášal ľudí na druhý breh rieky. Jedného dňa prišlo na breh dieťa a pýta sa ho, či ho dokáže preniesť na druhú stranu. Christopheros sa rozosmial a jednou rukou si vyložil dieťa na plece. Už po prvých krokoch mu bola nápadná váha dieťaťa ale nedal na sebe nič znáť. Váha dieťaťa sa ale každým jeho krokom stupňovala. V tretine rieky už nevládal a

rukami sa podopieral o dno. Pochopil, že ak sa nemajú obaja utopiť, musí sa pokúsiť vrátiť na breh. Z posledných síl sa v slzách od úplného vyčerpania a sklamania zo seba samého doplazil na breh, tam sa zvalil a opýtal sa chlapca: „Kto si?“ Chlapec povedal: „Som tvoje Ego.“

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, prečo si taký spokojný, aj keď nič nemáš?“ Majster povedal: „Je to presne naopak: všetko už mám a preto som spokojný. A nič nechcem, pretože všetko mám. Kto všetko má, tomu bude dané. Komu všetko chýba, tomu bude vzaté aj to, čo už k nemu smerovalo a bude to dané tomu, kto už všetko má.“

A po chvíli dodal: „Vo vesmíre neplatí veľa pravidiel, zákon rezonancie je ale neústupný.“

14.II.19

Majster povedal: „Už viete, že na výmenu žiarovky treba dvoch zenových mníchov. Jedného, ktorý ju mení a druhého, ktorý ju nemení. Rovnako je to aj so vzrušením a bolesťou. Partnerské vzťahy vyhľadávajú aby ste zažili vzrušenie a akokoľvek sa snažíte, vždy sa vyváži bolesťou, lebo sú to dve strany jednej mince a vždy ostávajú v rovnováhe. Ak urežete z jednej strany, urezali ste nevedomky aj z druhej. Preto ak vám chýba vzrušenie, rovnako si môžete popáliť ruku nad sviečkou, vyjde to narovna. Hľadajte lásku, tá nemá protiklad.“ Žiak sa pohoršil: „Ako môžeš všetko to krásne takto zrelativizovať?“ Majster povedal: „Všimni si, že tá istá udalosť (napríklad manželská nevera) vyvolá v jednom človeku stav šťastia a u druhého stav zúfalstva.“

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, kedy sa stanem majstrom?“ Majster povedal: „Keď prijmeš, že sám si majstrom a vždy si ním aj bol. Keď pochopíš, že sme sa po celý čas hrali hru na majstra a žiaka. Keď uvidíš, že to bol pekný tanec a budeš zaň vďačný.“ Žiak povedal: „Ale na niektoré moje otázky neviem odpovedť.“ Majster povedal: „Lebo si si zvykol klásť otázky majstrovi vonku. Keď ju položíš svojmu majstrovi vo vnútri, dostaneš rovnakú, alebo lepšiu odpoveď. A časom zaniknú aj otázky, pretože alternatívne Ego menom žiak odumrie, aby dal viac priestoru svojmu lepšiemu alternatívne Egu menom majster.“ Žiak povedal: „A keď všetci budú majstri?“ Majster povedal: „Tak už nebudú žiadni žiaci!“ A obaja sa pustili do smiechu.

13.II.19

Majster vždy keď lúskal búrsky oriešok, tak si ho prezrel, otvoril špicatou časťou od seba na dve polovice, pomaly vybral oriešky, ošúpal ich a zjedol. Žiak to pozoroval a opýtal sa: „Majstre, prečo venuješ toľko času tomu šúpaniu, keď sa to dá robiť pomimo a rýchlejšie? Majster povedal: „Všetko čo vchádza do mojej pozornosti je zaliate láskou a láska je pomalá a pozorná. Ľahostajnosť je rýchla a efektívna. Aj šupka, aj oriešok si zaslúžia moju pozornosť rovnako ako ty, ako slnko čo práve zapadá, ako vízganie stoličky na ktorej sedíš; ako všetko, čo vstupuje do týchto zmyslov ako prejav života.“ Žiak sa opýtal: „Pozornosť je teda láska?“ Majster povedal: „Moja pozornosť je láskou. Preto sa o ňu zvädza taký boj.“

6.II.19

Žiaci maľovali steny kláštora malými štetcami. Nový žiak povedal: „Ak by sme kúpili väčšie štetce, mali by sme to rýchlejšie hotové, boli by sme efektívnejší.“ Majster mu povedal: „Ľudia dokážu za krátky čas vytvoriť naozaj veľké množstvo zbytočností a ešte sa v tom aj pretekajú. Stali sa efektívnymi bláznami. A sú prekvapení, ak sú nešťastní. Vytvárajú niečo, čo nemá hlbšiu hodnotu, intuitívne to cítia a už počas vytvárania to nemajú radi. A aby sa tej činnosti zbavili, urýchlia ju. A tak svoju cestu do pekla zefektívňujú. Efektívnosť je iba krajší názov pre chamtivosť. A chamtivosť krajší názov pre strach.“

Nový žiak sa mračil, preto Majster dodal: „Nejde o stenu, ide o energiu, ktorú pritom žiaci vylučujú. A tá sa rozletí do celého vesmíru a jej časť sa zachytí práve na tej stene, ku ktorej potom chodia turisti a obdivujú ju. A preto, že ľudia bežne vytvárajú zbytočnosti, stoja diela vytvorené týmto spôsobom veľké sumy.“

4.II.2019

Žiaci chceli, aby im Majster vysvetlil rozdiel medzi osvieteným a neosvieteným partnerským vzťahom. Majster povedal: „Bol muž blázon, ktorý vykopal dieru v tvare studne a po mnoho mesiacov lial do nej vodu, ktorá vždy vsiakla, ale opakoval si: *‘Jedného dňa zarodí a prinesie vodu sama od seba.’* Iný muž hľadal vhodné miesto na studňu, naučil sa tajomstvu prútikárstva a keď našiel, kopal tak dlho, kým nenarazil na spodnú vodu. Táto studňa ho potom po zbytok života osviežovala a zaháňala smäd.“ Žiaci nerozumeli tomuto podobenstvu. Majster povedal: „Prvý muž verí, že obsluhou túžby ženy po romantike a rozkoši, záujme a zábave, úsmeve a ústupe mu prinesie ovocie vo forme blaženého vzťahu. Ale keď pochopí, že táto studňa je bezodná, smutný odíde. Druhý muž vie, že keď svoju ženu bude viesť k jej vlastnému jadru, zdroju rozkoše a šťastia, vtedy ona bude prekypovať šťastím a zostane dostatok aj pre neho a z tohto prebytku bude piť až do konca života.“

Žiaci si všimli, že Majster nemá úctu pred nikým a pred ničím a opýtali sa ho na to. Majster povedal: „Úcta sú iba pekné šaty strachu. Uctievanie je iba pokus o obchod. Ak cítite lásku, už necítite úctu.“

Majster povedal: „Nádej je veľmi zákerný trik Hlasu mysle. Neustále človeka odvádza od prijatia toho, čo je a pod heslom *nádej umiera posledná* núti človeka konať nezmyselné veci a upínať sa na budúcnosť. Pritom bolesť z beznádeje je kvalitné liečivé blato na slepé oči.“

Žiaci sa pýtali, či im prezradí nejakú techniku alebo metódu, ktorá vedie k osvieteniu. „Metóda?“ začudoval sa Majster. A po chvíli povedal: „O jednej viem: zamestnajte sa v škôlke a učte sa od skutočných Majstrov.“

Raz sa žiaci pýtali Majstra či žije osvietenejší Majster ako on. „Bože, to je hlúpa otázka,“ vzdychol si Majster, „každé dieťa je osvietenejšie ako ja, lebo sa nemusí o nič snažiť, ale je bdelé bez toho, aby o tom vedelo.“

Keď raz prednášal Majster o rozdiel medzi šťastím a vzrušením, opýtal sa jeden zo žiakov: „Prečo by som nemohol ísť cestou vzrušenia, keď sa tak veľmi ponáša na šťastie?“ Majster povedal: „To môžeš, ale vzrušenie je krátke a vykúpené veľkou snahou a zanecháva za sebou spúšť. Skutočné šťastie je trvalé a zanecháva po sebe raj. A je zadarmo, ak pominieme nepatrné úsilie na ceste k osvieteniu. Lebo aj prechádzka zenovou záhradou sa dá nazvať určitým úsilím.“

Žiaci sa pýtali Majstra, či má nejaký obľúbený príbeh. Majster im porozprával tento: „Keď Laotse cestoval krajinou na svojom byvolovi, ľudia ho prosili, aby zanechal im aj budúcim generáciám niečo zo svojej múdrosti v písomnej forme. Laotse zosadol a začal písať. Keď mu v strede vety došiel tuš, nasadol na byvola a pokračoval v ceste.“ A potom Majster pre žiakov dodal: „Laotse vedel, že skúsenosť je neprenosná.“

Majster a žiaci pozorovali orla strmhlav loviť myš. Nato sa Majster opýtal: „Už ste videli človeka, ktorý by sa ponáhlal a vedel by prečo?“ Žiaci mlčali. Majster povedal: „Sú výnimočné situácie v živote, kedy je rýchlosť zmysluplná. Všetko ostatné je činnosťou slepca.“

Žiaci sa opýtali Majstra, čo je to osvietenie. Majster povedal: „Je to ako keď sa ryba vymrští z vody. Ostáva rybou, ale opúšťa svoj podvodný svet. Spočiatku iba na chvíľu, časom sa ale začne učiť lietať. A na hladine vidí svoj odraz, kým naozaj je.“

A po chvíli dodal: „Ostatné ryby tie lietajúce ryby nemajú v láske. Vraj zbytočne riskujú. Pritom to, čo im vadí je to, že v tom obraze vidia vlastný strach.“

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, ako dosiahnem zen?“ Majster sa opýtal: „Prečo ho chceš dosiahnuť?“ Žiak povedal: „Lebo je lepšie byť osvietený ako spiaci.“ Majster sa opýtal: „Vezieš sa radšej vo Ferrari alebo vo Fabii?“ Žiak povedal: „Chodím pešo. Keď musím ísť autom, nerozlišujem medzi značkou, rýchlosťou, pohodlnosťou či farbou auta. Vždy som vďačný za to, že sa veziem.“ Majster povedal: „Prečo teda rozlišuješ medzi zenom a nezenom? Posadnutosť zenom od zenu odvádza.“

Žiak povedal Majstrovi: „Majstre, snažím sa a stále nedosahujem osvietenie. Prečo?“ Majster povedal: „Tvoja mentálna predstava je: kto klope, tomu bude otvorené, kto hľadá, ten nájde. Ale ja vám hovorím: kto klope, ten klope a kto hľadá, ten bude hľadať naveky. Kto sa namáha, bude sa namáhať navždy a kto hľadá spásu v budúcnosti, nikdy ju nedosiahne. Pretože vesmír a labyrint mysle sú nekonečné. Je to, ako by si sa chcel zachrániť pred utopením vypitím jazera.“ Žiak povedal: „No dobre, ale čo mám teda robiť?“ Majster povedal: „To, čo ťa baví.“ Žiak povedal: „Baví ma súložiť a piť alkohol.“ Majster povedal: „A prečo to nerobíš?“ Žiak povedal: „Lebo mi to neprinieslo žiadne trvalé šťastie. Krásne zážitky boli prchavé rovnako ako duchovné zážitky z meditácie. Ako teda vystúpiť z labyrintu?“ Majster povedal: „Tichým pozorovaním bojov mysle, ktorá predstiera, že sa snaží zbaviť samej seba.“ Žiak povedal: „To robím už roky.“ Majster povedal: „Naozaj?“ Žiak povedal: „Áno, každý deň hodinu meditujem a podávam tam nadľudský výkon.“ Majster sa usmial a povedal: „A čo robíš tých ostatných 15 hodín?“ Žiak povedal: „Po meditácii začínam zase žiť. Robím každodenné povinnosti, ponáhľam sa, aby som to už mal čo najskôr za sebou a hnevám sa, že sa mi ten stav z meditácie stráca pred očami. A snívam o osvietení.“

A obaja prepukli v smiech a smejú sa až dodnes.

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, prečo stále nie som osvietený?“ Majster povedal: „Prečo nie si? Na základe akej predstavy to tvrdíš?“ Žiak povedal: „Porovnaním s tebou. Ty si pokojný, nič nechceš a tvoje slovo je múdre.“ Majster povedal: „Bol raz jeden prístav a v ňom plno lodí. Každá mala v útrobach naložený vzácny poklad. Jedna z nich jedného dňa vyrazila na more. Spočiatku bola cesta priaznivá, nočný chlad a dennú páľavu brala ako súčasť výletu. Potom ju prepadli piráti a o poklad ju obrali. Ako by to nestačilo, neskôr prišla búrka, hnala ju na skaly a loď stroskotala. Nevedela sa pohnúť z miesta, ani plavby už nebola schopná a v búrke stratila orientáciu. Do prístavu sa teda už nikdy nevrátila. V tomto stave najväčšieho zúfalstva sa zrazu prebudila. Obzerala sa neveriacky okolo seba a videla že je nepoškodená, brucho mala plné pokladov a na žiadnej ceste nikdy nebola. Bol to iba živý sen. - A preto mi ver, priateľ môj, si osvietený, vždy si bol a aj vždy budeš. Prístav si nikdy neopustil a nikdy neopustiš, lebo to nie je možné. Môžeš o tom iba snívať. Iba v sne opúšťaš prístav.“ Žiak povedal: „Prečo teda cítim chcenie byť osvietený?“ Majster

povedal: „Lebo príliš často hľadiš na more. Dívaj sa viac do prístavu.“

Žiak povedal Majstrovi: „Majstre, povedz nám niečo o láske.“ Majster povedal: „O láske koluje najviac lží po svete. Ak niekto povie *‘milujem ťa’* myslí tým: chcem niečo získať. Ak je to on, chce vzrušenie, ak ona, chce istotu. Aby dosiahli svoj cieľ, predstierajú že vlastnia žiadaný tovar. A po chvíli dodal: „Všimnite si, že keď sa dvaja takíto milenci bozkávajú, vyzerá to, ako by jeden druhému odsávali energiu.“

Žiak povedal Majstrovi: „Majstre, poznáš svoju budúcnosť?“ Majster povedal: „Keď ťa vyzdvihne sila vlastnej lásky do povetria ako balón, už nemáš vplyv na smer letu. Ten určuje víťor. A balónu je to jedno, lebo žije v úplnej dôvere a odovzdaniu sa vetru.“
A po chvíli dodal: „Balón sa musí rozhodnúť stať sa bezmocným, keď raz bude vyzdvihnutý do vzduchu. Láska robí bezmocným, preto je taká zriedkavá.“

Majster povedal: „Takzvaní mocní posielajú vojakov po dvoch, po troch aby sa navzájom kontrolovali v prevedení neľudských rozkazov, ktoré im dali na cestu. Po splnení týchto rozkazov sú ale volaní k zodpovednosti za zločiny proti ľudskosti. Stačí iba, aby sa zmenil zámer alebo osoba toho, kto rozkaz vydal.“
A po chvíli dodal: „Ak nikto nenastúpi do zákopu, vojna vzniknúť nedokáže.“

Žiak sa opýtal Majstra: „Majstre, môžem dosiahnuť zen v partnerskom zväzku?“ Majster povedal: „A prečo by si to robil? Prečo *‘sám’* vnímaš záporne a *‘spolu’* kladne? Vzťah často odvádza od pravej lásky a v takzvanej samote ju človek nachádza. Ak ťa ťaží pojem *‘byť sám’*, nahraď ho pojmom *‘byť prvý’*.“ Žiak nerozumel. Majster povedal: „Ľudia oslavujú toho, kto prichádza do cieľa ďaleko pred ostatnými a nazývajú ho prvým. Ale rovnako by ho mohli nazvať aj osamelým.“
Po chvíli dodal: „Neliečené Ego má svoje potreby a trvá na tom, aby boli naplnené. Inak sa cíti nešťastne. Ale ak sú naplnené, cíti sa ešte nešťastnejšie. Lebo v skutočnosti jeho pravou potrebou je nešťastie. Je ako had, ktorý požíra sám seba a pritom kričí: pomôžte mi, umieram!“

Žiak sa opýtal Majstra: „Čo je to pravá láska?“ Majster povedal: „Rozoznáš ju podľa toho, keď miluješ osobu s ktorou sa rozprávaš rovnako, ako stoličku na ktorej sedí.“